

Rijkswaterstaat Midden-
Nederland

"Smedinghuis"
Zuiderwagenplein 2
8224 AD Lelystad
Postbus 600
8200 AP Lelystad
T 0320-299111
F 0320-234300
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Project Afsluitdijk

T 0320 29 7011
afsluitdijk@rws.nl

verslag

Verslag van

Omschrijving	Stakeholdersbijeenkomst
Datum bespreking	24 april 2014
Deelnemers	Rijkswaterstaat Projectbureau De Nieuwe Afsluitdijk Stakeholders Afsluitdijk

Datum
16 mei 2014

Bijlage(n)
Ja, presentaties

HB 2497843

Opening en welkom

Lukas Meursing, omgevingsmanager, opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Het ochtenddeel is gewijd aan de planuitwerking voor de veiligheid en de waterafvoer. De middag aan de ambities van de regio. Hij loopt kort het ochtendprogramma door en geeft daarna het woord aan projectmanager Joost van de Beek.

Joost blikt terug op de periode na de vorige bijeenkomst op 14 november 2013. Er gebeurt veel op en rond de dijk. Een paar voorbeelden: de Sinterklaasstorm, delegaties uit het buitenland, bewonersavonden in Den Oever en Kornwerderzand, golfoploopprouwen in de Deltagoot, enz. (zie verder zijn presentatie). Intussen is door Witteveen+Bos stug verder gewerkt aan de oplossingsruimte, wat we vandaag willen presenteren.

Presentatie oplossingsruimte

Lukas geeft het woord aan Jacqueline Bulsink van W+B. Zij laat in haar presentatie per onderdeel (dijklichaam, spui- en schutsluizen) aan de hand van plattegronden zien welke oplossingsruimte er over blijft: zowel ruimte voor het ontwerp, als werkruimte tijdens de aanleg voor de uitvoering door de aannemer. Daarnaast somt ze de belangrijkste effecten op en de aanvullende eisen aan ontwerp en aanleg.

Tenslotte geeft Jacqueline een tabel met aantallen ingediende klantwensen en hoeveel daarvan al dan niet gehonoreerd zijn of nog open staan. De aanwezigen hebben aan het begin van de bijeenkomst over hun eigen specifieke klantwensen informatie gekregen. W+B zal daarop buiten de vergadering (via de mail) terugkomen.

Er is na haar presentatie plenair ruimte voor enkele vragen en opmerkingen:

- Ter verduidelijking wordt gemeld, dat afgewezen klantwensen niet naar de aannemer gaan, terwijl de aannemer aan gehonoreerde klanteisen moet voldoen.
Verder: klantwensen die nog open staan (oranje) worden later in het ontwerp nog beoordeeld en zijn nu niet rondgedeeld.
- De heer Bakker is blij met de voorkeur voor een keersluis aan de

Waddenzeezijde bij Kornwerderzand, zoals nu geadviseerd wordt. Hij vraagt of deze voorkeur ook geldt voor het geval de regiovariant voor een grotere sluis er niet komt. Het antwoord is ja.

- De heer De Nooij vraagt of er bij het ontwerp van de pompen bij Den Oever rekening wordt gehouden met vissen. Antwoord: op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) moet daar rekening mee worden gehouden. Daarom wordt in het ontwerp uitgegaan van visvriendelijke pompen. Dat is onafhankelijk van de variant, de precieze locatie in het spuicomples en het al dan niet uithijsbaar maken.

Voor overige vragen of aandachtspunten wordt verwezen naar de werksessies. De groepsindeling van de werksessies wordt gepresenteerd en de gespreksleiders Herman Meester, Jacqueline Bulsink, Coen Kuiper en Eric Holtrop (allen W+B) worden voorgesteld. Vervolgens is er een korte pauze, waarin iedereen zijn groep zoekt.

Reacties uit de werksessies

Na de werksessies rapporteren de gespreksleiders de hoofdzaken uit hun werksessie, waarop zo nodig door Joost van de Beek en Peter Meesen van Rijkswaterstaat gereageerd wordt. Zie voor de verslagen van de werksessies de bijlagen.

Punten uit werksessie A onder leiding van Herman Meester

- Budget: vanuit het Rijk is er 800 miljoen euro als taakstellend budget voor de dijkversterking en vergroting van de waterafvoer, waarbij uitgangspunt is: sober en doelmatig. Als plannen van de regio mee worden genomen, moet daarvoor extra budget van de regiopartners komen. Het Rijk heeft daarvoor 20 miljoen euro extra beschikbaar gesteld.
- Om rekening te kunnen houden met de oorlogsmonumenten, worden ze momenteel geïnventariseerd.
- Verkeershinder tijdens de uitvoering: de hinder, vooral voor het scheepvaartverkeer, is aanzienlijk. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de verdere uitwerking. Minimum eis zal zijn dat er altijd auto's, fietsen en schepen (in elk geval op één plek) kunnen passeren. Nagegaan wordt of we de aannemer met prikkels kunnen stimuleren om de hinder zo beperkt mogelijk te houden.
- Westelijke voorhavendijk schutsluis Den Oever: volgens de gepresenteerde ontwerpruimte in de plattegrond kan die zover uitgebreid worden, dat het uitzicht uit de woningen nogal beperkt wordt. Uitgelegd wordt dat de uitbreiding binnen de huidige teenlijn blijft, waardoor visuele hinder beperkt blijft.

Punten uit werksessie B o.l.v. Jacqueline Bulsink

- Ook vanuit deze groep wordt aandacht gevraagd voor beperking verkeershinder.
- Gevraagd is verder om bij de afmetingen van de keersluis bij Kornwerderzand rekening te houden met de toekomstige groei van de scheepvaart, ook als de regiovariant er niet komt. Aangegeven wordt dat er wel enige marge in zit t.o.v. de huidige maten van de schutsluis, maar veel groter maken doen we alleen als de regiovariant wordt uitgevoerd.
- Extra fietspad aan Wadzijde: hiervoor is geen aanleiding vanuit het waterbouwkundig ontwerp van het dijklichaam, daarom is financiering vanuit budget dijkversterking niet mogelijk. Eventuele aanleg zou vanuit DNA gefinancierd moeten worden. Technische en financiële mogelijkheden worden

in overleg RWS/DNA nagegaan.

Punten uit werksessie C o.l.v. Coen Kuiper

- Suggestie om de stremming voor de scheepvaart bij Den Oever te beperken tot één zomer.
- Aandachtspunt bij de aanpak van de bekleding aan de buitenkant zijn de rustplaatsen voor vogels, hier zal nadrukkelijk naar worden gekeken.
- Dat de ontwerpruimte voor het dijklichaam beperkt is, komt vooral door de sterke bescherming van de natuurwaarde van de Waddenzee.
- Gevraagd is hoe het aanhaken van de regionale ambities in zijn werk gaat. Drie hoofdstappen:
 - 1) duidelijkheid over welke ambities qua financiering en haalbaarheid kansrijk zijn, beslissing regio (juni a.s.)
 - 2) afspraken tussen Rijk en regio welke ambities aanhaken (aanhaakmoment: september a.s.)
 - 3) integreren aan te haken ambities in Rijksinpassingsplan en DBFM-contract (tot eind 2014)Eventueel later aanhaken van bepaalde ambities blijft mogelijk.

Punten uit werksessie D o.l.v. Eric Holtrop

- Ook vanuit deze groep aandacht gevraagd voor een fietspad aan de Wadzijde van de dijk. Dan graag ook aandacht voor extra verstoring van vogels door fietsers.
- Suggestie: gebruik van een kazemat bij Den Oever voor energieopslag voor Tocardo.
- Verzoek om naar alternatieven te zoeken voor een werkterrein voor de aannemer bij Kornwerderzand en hier niet de huidige camperplaats voor te gebruiken.
- Bekleding buitenzijde dijk: alle soorten bekleding vallen nu nog binnen de oplossingsruimte, maar er wordt nog gekeken naar aanvullende eisen vanuit ecologie en ruimtelijke kwaliteit.

Afsluiting

Joost van de Beek dankt de aanwezigen voor hun reacties. Hij noemt in een samenvatting vier punten die het meest pregnant naar voren zijn gekomen en die daarom binnen het project de nodige aandacht zullen krijgen:

- Beperking verkeershinder vooral voor de scheepvaart
- Bekleding dijklichaam in relatie tot natuur en esthetische vormgeving
- Extra fietspad aan de Wadzijde van de dijk
- Meer duidelijkheid over het aanhaken van ambities

Tot slot nodigt Lukas Meursing iedereen uit voor de lunch en wenst degenen die vertrekken een goede thuisreis.

BIJLAGE 1

Na de plenaire presentatie van de stand van zaken en oplossingsruimte worden de aanwezigen verdeeld in 4 werkgroepen. In de werkgroepen geven de deelnemers hun reactie (positieve aspecten en zorgen) op de oplossingsruimte. Dit gebeurt door het plakken van groene (positief) en roze (zorg/aandachtspunt) post-its. Deze geschreven reacties zijn weergegeven in bijlage 2. Na het plakken van de reacties zijn de voor de stakeholders belangrijkste punten besproken in de groepen. Het verslag hiervan is in dit hoofdstuk opgenomen, achtereenvolgend voor groep A t/m D. De cursief gedrukte tekst zijn de reacties/antwoorden van RWS en/of W+B.

Verslag werksessies oplossingsruimte

groep	A
naam gespreksleider werksessie	Herman Meester
naam notulist werksessie	Lukas Meursing
deelnemers	Enis Odaci - Rijkswaterstaat Patricia Troost - Rijkswaterstaat Huub Bierens - Toeristische kanobond Nederland Chris Lansink - Provincie Noord-Holland Frans de Nooij - IJsselmeervereniging Jef Leever - Provincie Noord-Holland Ymie Kamsma - gemeente Sudwest-Fryslan Antje Ernens-Blink - Vertegenwoordiger bewoners Den Oever Tanja Heringa - Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Hans Ott - De Zingende Wielen te Den Oever Jan Doornbos - De nieuwe afsluitdijk
reacties	<u>Dhr. de Nooij (IJsselmeervereniging)</u> Kijk nog eens naar ecologische mogelijkheden voor natuur op dijktaalud aan de Waddenzeezijde. Ecologisch zijn er grote verschillen in bekledingsmateriaal (hoogleraar in Gent) Vertel het hele verhaal inclusief ambities en vispassages, energieopwekking. Betrek dit bij een definitief besluit <u>Dhr. Ott (Ondernemer)</u> De Rog (Kazematten bij Den Oever) willen we bereikbaarheid en toegankelijkheid aantrekkelijk maken. We verwachten grote verkeersproblemen tijdens de uitvoering met 1x1 rijstroken beschikbaar. Vooral op drukke zomerdagen zou dat problemen geven. Dit is de meest gebruikte verbinding vanaf Amsterdam naar Noord-Duitsland. Duur van stremming scheepvaart De Oever is een zorg. We zijn juist economisch aan het ontwikkelen!

groep	A
	<p><u>Dhr. Leever (Statenlid Noord-Holland / Raadslid Hollands Kroon)</u> Met name bij wisselingen in het weekend van vakantiewoningen in Friesland en Groningen staan de wegen nu al vol. 2x1 rijstroken is noodzakelijk.</p> <p><u>Mw. Ernens-Blink (bewoner Den Oever)</u> Zuiderstrand Den Oever wil een aanlegsteiger aan de westelijke voorhavendijk. Vindt er afstemming plaats tussen de projecten? Houd rekening met aanleg van een aanlegsteiger bij de westelijke voorhavendijk. Deze aanlegsteiger is een wens in het kader van de ontwikkeling zuiderstrand bij Den Oever</p> <p>Er staat een werkgebied bij de westelijke voorhavendijk ingetekend dat het uitzicht vanuit de woningen mogelijk belemmert. Er zijn zorgen over de hinder en het uitzicht van de huizen Den Oever. Er is behoefte aan meer uitleg waarom deze ruimte wordt gegeven. Nader contact is gewenst.</p> <p>Het fietspad mag <u>niet</u> aan de Waddenzeezijde. Dit is onveilig. Het fietspad mag niet onveilig zijn. Het verzoek is om de aannemer niet de ruimte te geven om het fietspad te verleggen naar de buitenzijde</p>

groep	B
naam gespreksleider werksessie	Jacqueline Bulsink
naam notulist werksessie	Jan Driebergen
deelnemers	<p>W.P. van Erven Dorens - Rijkswaterstaat Romana Oosterbeek - Rijkswaterstaat Joost Lottgering - ANWB Jaap Klanderman - Vereniging Wadvaarders Jan Hendrik de Bruin - Stakeholders Kite & Windsurfers De Nieuwe Afsluitdijk Jos Dekker - PWN Gerard van der Woude - Gemeente Urk Suzanne Barendse - E-Connection Tjalling Dijkstra - De Nieuwe Afsluitdijk</p>

groep	B
reacties	<p>De regio sluis valt buiten de planuitwerking voor de veiligheid; kan deze evt. later worden toegevoegd? <i>Ja, aanhaken is mogelijk, mits voldaan wordt aan de afspraken uit de Bestuursovereenkomst</i></p> <p>Is de versterkte dijk wel toekomstvast? <i>Bekleding wordt gedimensioneerd tot 2100, evt. versterking na 2050 betreft dus alleen verhoging/ruimte aan de binnenkant</i></p> <p><u>dhr. Van Erven Dorens (RWS)</u> De zeespiegelstijging in de nieuwste KNMI scenario's is lager</p> <p><u>Dhr. Dekker (PWN)</u> Leiding zoutuitslag gemaal Leemans moet optimaal blijven werken; is aangelegd in het kader van het Rijnzoutverdrag met Frankrijk</p> <p><u>Dhr. Dijkstra (DNA)</u> De regio wil het camperterrein bij Kornwerderzand opwaarderen, daarom verzoek om het tijdens de aanleg niet als werkterrein vrij te geven, maar te handhaven; in elk geval de oostelijke helft</p> <p>KRW-maatregel bij Kornwerderzand is door RWS "on hold" gezet tot er duidelijkheid is over de Vismigratierivier</p> <p><u>Dhr. Dijkstra (DNA)</u> Graag de aanlegplekken voor de watersport aan de binnenzijde van de schutsluis bij Kornwerderzand verbeteren.</p> <p>Dhr. Van der Woude (Urk) De stormdeur Wadzijde Kornwerderzand moet meer diepgang en breedte krijgen, ook als de regiovariant niet doorgaat; toekomstgericht denken graag;</p> <p>Reactie uit de groep: nadeel is dan wel, dat je die extra capaciteit niet kunt gebruiken, omdat de bestaande schutsluis zelf niet groter wordt</p> <p>Stremmingen bij Den Oever en Kornwerderzand geven veel hinder; stremming bij Den Oever heeft grote negatieve gevolgen op de havenfuncties van Den Oever (werkgelegenheid, economie)</p> <p>Stremming Den Oever en Kornwerderzand tegelijkertijd (ook al blijft er één helft open) heeft grote gevolgen, ook voor het hele "achterland en voorland": havens IJsselmeergebied en Waddengebied</p> <p>Het gaat niet alleen om recreatievaart/watersport en alle bedrijvigheid eromheen, maar ook om beroepsvaart, vissers,</p>

groep	B
	<p>mosselschepen etc.</p> <p>De groep realiseert zich dat stremmingen onvermijdelijk zijn, maar het is van groot belang hierover tijdig en breed te communiceren</p> <p>Kan de bouw niet sneller met kortere stremmingen? <i>W+B gaat uit van een haalbare planning, deze is gebaseerd op een referentieontwerp en –uitvoeringswijze, die leidt tot een bovengrens voor de stremmingen (maximaal toegestane stremmingsduur); daarnaast kan de aannemer aangezet worden sneller te werken m.b.v. bonussen of via EMVI criteria</i></p> <p>Graag de sluizen niet allebei tegelijk laten aanpakken, maar volgtijdelijk; Dit duurt wel te lang (langer dan 4 jaar), terwijl de dijk in 2021 veilig moet zijn.</p> <p>Graag bij stremmingen het zomerseizoen zoveel mogelijk ontzien.</p> <p>Er moet een extra fietspad aan de Wadkant komen, ook al zijn daar geen waterbouwkundige redenen voor.</p> <p><u>Dhr. Lottgering (ANWB)</u> De ambities zijn nu wel heel sterk naar beneden geschroefd: schrale aanpak vanuit het rijk <i>Na de Verkenning is inderdaad het besluit genomen: het Rijk gaat voor veiligheid en waterafvoer, de regio voor andere ambities. Dit betekent dat financiering voor een extra fietspad van de regio moet komen en niet van het Rijk</i></p> <p><u>dhr. Van Erven Dorens (RWS)</u> Uitspraak Deltacommissaris: geld van Deltaprogramma is bestemd voor veiligheid, dan daar ook aan besteden en niet aan "hobby's"</p> <p><u>Dhr. Dijkstra (DNA)</u> RWS zou breder moeten kijken dan alleen de sectorale belangen.</p>

groep	C
naam gespreksleider werksessie	Coen Kuiper
naam notulist werksessie	Edwin Verdonshot
deelnemers	<p>Peter Meesen - Rijkswaterstaat Pier Schaper - Wetterskip Fryslân Daan Makkink - Van Oord Nederland Foeke de Wolf - Stichting Behoud Fries Cultuurlandschap Piet Homminga - Recreatiepark Bloemketerp (Franeker) Eelke Boersma - Ministerie van Economische Zaken Trynke Schuurmans - Gemeente Sudwest-Fryslân Debbie Liesting - Eneco Sonja Busch - De Nieuwe Afsluitdijk Meinard Bos - De Nieuwe Afsluitdijk</p>
reacties/discussie deelnemers - positieve bevindingen? - overige opmerkingen?	<p><u>Dhr. Boersma (Min. EZ)</u> Naar aanleiding van de presentatie wordt een hoogwater vluchtplaats van de Afsluitdijk gemist. Waar is deze functie?</p> <p>In de uitvoeringsfase bij Den Oever wordt Kornwerderzand zwaar belast. Een kortere uitvoeringstijd is daarom gewenst. Suggestie om uitvoering zo te plannen dat maar 1 zomer wordt gewerkt.</p> <p><u>Mw. Busch (DNA)</u> Is er een werkvolgorde bepaald? <i>nee</i></p> <p><u>Dhr. Makkink (Van Oord)</u> Wordt het één project of in delen? <i>het wordt één project waarbij minder hinder een belangrijk aspect wordt.</i></p> <p><u>Dhr. Schaper (Wetterskip Fryslân)</u> Kan Den Oever ook sneller worden gerealiseerd? Liever geen twee zomers waarin de sluis niet beschikbaar is. Kan dat ook anders?</p> <p><u>Mw. Busch (DNA)</u> Kan er via EMVI worden geregeld dat de sluis geen twee zomers buiten gebruik is?</p> <p><u>Dhr. Makkink (Van Oord)</u> Is er aan aannemers gevraagd of dit een realistische bouwtijd is? <i>nee</i></p> <p><u>Dhr. Boersma (Min. EZ)</u> De hoogwatervluchtplaats voor vogels wordt meegenomen in de natuurtoets. Wellicht kan de bekledingmatrix van Buro Zeeweringen worden meegenomen. <i>Dit is nu nog een ontwerpissue.</i></p> <p><u>Dhr. Makkink (Van Oord)</u> Wat voor realisatiecontract wordt er gebruikt? <i>DBFM</i></p>

groep	C
	<p><u>Dhr. Homminga (Recreatiepark Bloemketerp)</u> Is er rekening gehouden met recreatie in het voortraject? Gaaf de camperplaats weg? <i>Het is met de huidige werkruimte mogelijk dat tijdens de realisatie van de keersluis van de camperplaats als werkterrein wordt gebruikt.</i></p> <p><u>Dhr. Bos (DNA)</u> Hoe gaat het project Afsluitdijk inspelen op de plannen van DNA? Als er onderdelen bij komen moet het MER dan worden aangepast? Hoe doe je dat? <i>Eerst voor losse onderdelen inclusief beoordeling effecten. Vervolgens wordt er nog naar het geheel gekeken.</i></p> <p><u>Dhr. Boersma (Min. EZ)</u> Is het mogelijk tijdens de realisatie geulen te graven in de Waddenzee, met name bij Kornwerderzand? <i>Bij Kornwerderzand / Friese kust kan voor de uitvoering van de dijkversterking niet vanaf het water worden gewerkt en niet worden gegraven. Op andere trajecten kan de aannemer wel geulen graven rekeninghoudend met de passende beoordeling natuur.</i></p> <p><u>Dhr. de Wolf (Stichting Behoud Fries Cultuurlandschap)</u> Mogelijk inbouw pompen in spui Den Oever. Optie B wordt interessanter omdat er tijdens de bouw destijds heel veel beton is gebruikt (bomproof). Kan er een aanzuigteuf of iets dergelijks komen? Kan dit in het betonnen deel worden gemaakt? Mag dat vanuit monumentenwet?</p> <p><u>Mw. Schuurmans (Gemeente Sudwest-Fryslân)</u> Strekdammen kunnen mogelijk worden verhoogd. Stel dat er dan een vismigratierivier komt, is er dan minder verhoging mogelijk? <i>Nee</i> Kan er een onderdoorgang of pad over de A7 (Kant vanuit kazemat naar noordkant kazematten) komen? <i>Dit is nog een ontwerpissue</i></p> <p><u>Dhr. de Wolf (Stichting Behoud Fries Cultuurlandschap)</u> Moet er nog meer, dan alleen versterking deuren/aansluiting aan de 80 jaar oude spuikokers gebeuren? (Dit zijn waarschijnlijk zeer zware betonnen constructies die niet gemakkelijk zijn aan te passen).</p> <p><u>Dhr. Makkink (Van Oord)</u> Komt de spuisluis in zijn geheel in het DBFM contract (groot risico voor de aannemer, vanwege oude constructie die wel 20 jaar onderhouden moet worden. De huidige staat moet duidelijk in kaart zijn gebracht)? <i>Ja</i> De bediening ligt wel bij RWS: bijv. hoe vaak de deuren open en dicht moeten. De ontwerpruimte van de spuisluis is ver ingeperkt! Is dit</p>

groep	C
	<p>vanwege ideeën natuurbouw? Waarom wordt er niet gewerkt met vooroevers? <i>Hiermee is slechts een beperkte winst haalbaar en het is Natura 2000 gebied.</i></p> <p><u>Dhr. Schaper (Wetterskip Fryslân)</u> Eis aan huidig peilregime? Heeft het nog zin om dit vast te leggen? <i>ja, dat kan</i> over onderhoud: Eis is erosiebestendig? Welke eis krijg je dan aan de grasmat? <i>Hierover zijn reeds eisen bekend vanuit richtlijnen.</i></p>

groep	D
naam gespreksleider werksessie	Eric Holtrop
naam notulist werksessie	Gerbrand Naeff
deelnemers	<p>Hanna de Weerd - Rijkswaterstaat Richard Reitsma - De Nieuwe Afsluitdijk Marjan Terpstra - De Nieuwe Afsluitdijk Bob Bakker - Dorpsbelang Kornwerderzand Ko Smorenburg - Gemeente Sudwest-Fryslân en De Nieuwe Afsluitdijk Marcus Schlüter - NorthWest Kiteboarding Albert Jan van der Wal - Tocardo international B.V. Henk Altink- Toerzeilers Jonna van Ulzen - Vogelbescherming Gerrit den Bleker - Watersportverbond</p>

groep	D
reacties/discussie deelnemers - positieve bevindingen? - overige opmerkingen?	<p><u>Mw. van Ulzen (Vogelbescherming)</u> Het fietspad moet komen op de huidige locatie. Een fietspad aan de buitenzijde heeft een verstorende werking voor vogels. Over deze verstorende werking is onderzoek bekend. Mw. van Ulzen zal hierover een e-mail sturen.</p> <p><u>Dhr. Bakker (Dorpsbelang Kornwerderzand)</u> Lokale ervaring: langs de vogels fietsen lijkt geen probleem maar als je stil staat vliegen ze op.</p> <p><u>Mw. van Ulzen (Vogelbescherming)</u> Door het lage gebruik van het fietspad zijn vogels niet gewend aan fietsers en daardoor schrikken ze en vliegen weg.</p> <p><u>Dhr. Schlüter (NorthWest Kiteboarding)</u> Geluid is een nadeel van de ligging van het huidige fietspad langs de A7.</p> <p><u>Dhr. Bakker (Dorpsbelang Kornwerderzand)</u> Als je een hartaanval krijgt dan vindt niemand je op het fietspad aan de buitenkant.</p> <p><u>Reactie rest groep:</u> Of je op het fietspad langs de A7 fietst of aan de buitenzijde, is een keuze van de fietser, dus geen bezwaar</p> <p><u>Dhr. Smorenborg (Gemeente Sudwest-Fryslân en De Nieuwe Afsluitdijk) en dhr. Reitsema (DNA)</u> Er zou een extra fietspad in het ontwerp moeten zitten aan de buitenzijde. Fietspad zou toch wel goed zijn. Financiële gevolgen wel aan bestuurders voorleggen.</p> <p><u>Dhr. van der Wal (Tocado)</u> Extra fietspad bij Kornwerderzand aan IJsselmeerzijde. <i>De variant met fietspad aan de IJsselmeerzijde komt er niet. Dit is reeds bestuurlijk besloten in dec. 2013.</i></p> <p><u>Dhr. Bakker (Dorpsbelang Kornwerderzand)</u> In de huidige oplossingsruimte is de uitstraling van de dijk niet aangetast. Dit is positief. Xblocks zijn echter geen gezicht.</p> <p>Bespreking reacties kaart Den Oever Richard Reitsma Stremming in de zomermaanden is dodelijk voor de jachthaven. <i>Dit is een zorgpunt in het contract en heeft al aandacht vanuit RWS</i></p> <p><u>Dhr. van der Wal (Tocado)</u></p>

groep	<p data-bbox="587 405 603 427">D</p> <p data-bbox="587 439 1262 495">Gebeurt er iets met de kazemat? <i>Deze wordt mogelijk aangeaard of een dam er omheen.</i></p> <p data-bbox="587 533 1334 748">Kazemat (oostzijde, IJsselmeer) Er zijn plannen voor Zelfvoorzienend op kleine schaal. Hierbij wordt energie opgewekt met windmolens, getijde turbines en zonnepanelen. In de kazemat wordt energie opgeslagen met accu's. Let op: Kazemat is ook voor vleermuizen van belang. Het PTT/KPN gebouw nabij de brug Den Oever zou een atoombunker zijn.</p> <p data-bbox="587 786 1339 972">Bespreking reacties kaart Kornwerderzand Positief en breed gedeeld: keersluis aan wadzijde. Voor museum nog geen groot voordeel, wel bij hoog water. De toegankelijkheid van het museum wordt in de plannen van RWS nog niet verbeterd. Deze verbetering maakt mogelijk onderdeel uit van de plannen van DNA.</p> <p data-bbox="587 1010 1339 1133"><u>Dhr. Smorenburg (Gemeente Sudwest-Fryslân en De Nieuwe Afsluitdijk)</u> De klapbrug (bascule brug) van de regiovariant is positief. Dit komt onder andere doordat de weg recht wordt getrokken.</p> <p data-bbox="587 1171 1310 1294"><u>Dhr. Reitsema (DNA)</u> Dagrecreatieterrein aan Waddenzeezijde wordt werkterrein. Dit is negatief. De regio heeft plannen om dit gebied meer gezicht te geven op korte termijn (binnen 1 a 2 jaar).</p> <p data-bbox="587 1332 1310 1420"><u>Dhr. Bakker (Dorpsbelang Kornwerderzand)</u> Dit is alleen tijdens de bouw. Het terrein wordt nu gedoogd. De recreatie zit aan de rand.</p> <p data-bbox="587 1458 1278 1545"><u>Dhr. Reitsema (DNA)</u> De ambitie wordt nu wel vele jaren beperkt tot 2021. Dit wordt gedeeld door dhr. Bakker</p> <p data-bbox="587 1583 1334 1769"><u>Dhr. Schlüter (NorthWest Kiteboarding)</u> De recreatie mag niet worden verplaatst naar de andere kant (IJsselmeerzijde) omdat het bij de kitesurfers dan te vol wordt. Dit uitwijkgedrag is niet positief. Een alternatief is bv. Breezanddijk (wordt ook werkterrein) of op de grote parkeerplaats van Kornwerderzand (niet aantrekkelijk).</p> <p data-bbox="587 1807 1318 1895">Als je de camperplaats gebruikt als werkterrein moet er een alternatief worden geboden. Dit mag dan niet bij de Kitesurfplek zijn.</p> <p data-bbox="587 1933 1310 2056"><u>Dhr. Reitsema (DNA)</u> De keersluis aan buitenzijde sluit mooi aan bij regiovariant. Bekend is wel dat de openingen van de keersluis in de RWS opgave te klein zijn.</p>
-------	--

groep	D
	<p>Voor scheepvaart is de huidige sluisopening veiliger dan de grote sluisopening in de regiovariant omdat in- en uitvarende scheepvaart fysiek zijn gescheiden door de brug</p> <p><u>Dhr. van der Wal (Tocardo)</u> Denk aan de verlichting (kleur) in relatie tot ecologie. Het moet vanuit ecologie groen licht zijn (maar pas op met verwarring scheepvaart). Blauw kan ook maar dan zijn de verkeersborden niet meer leesbaar.</p> <p>Graag turbines in vaste opstelling in het water in Kornwerderzand. Uithijsbaar is veel te duur. De beperking in spuicapaciteit is dan zeer beperkt. Tocardo kan beperking spui zelf aantonen. Over het aantonen van de impact spuicapaciteit wordt nader contact gelegd.</p>

BIJLAGE 2

Rijkswaterstaat
Midden-Nederland

Reacties posters

Datum
16 mei 2014

1.1. Groep A

HB 2497843

Tabel 1. Dijk

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
kans bekleding buiten-berm voor fourageren vogels (zie zwakke schakels + Texel)		HHNK	T. Heringa
	Fietspad kan door aannemen aan beide kanten van de dijk geplaatst worden. Sociale veiligheid in het geding.		
	Speelt veel rond Amsterdam: communicatie is essentieel inclusief afstemming met DNA	Rijkswaterstaat	Patricia Troost
	Zorgen over communicatie mbt duur stremming sluizen. zie scheepvaart	Rijkswaterstaat	Patricia Troost
	Is de Rekenkamer bij dat proces betrokken? - garantstelling aannemer? - Watersport - compensatie? - Budgetten voor onvoorzien? - Toeristenseizoen werkzaamheden? - Grotere sluis Kornwerderzand? - Impact beroepsvisser? - Ontwikkeling monumenten?	Provincie Noord-Holland	Jeff Leever
	nieuwe bekleding Afsluitdijk ook ontworpen 'als natuurrif'	IJsselmeervereniging	Frans de Nooij

Tabel 2. Den Oever

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
	uitbreiding Westelijke voorhavendijk aan IJsselmeer kant slecht		Antje Ernens-Blink

	voor bewoners		
	Verkeersplan Afsluitdijk: De Rog komt niet ter sprake. Uitbreiding Monument; kan dat nog?	De Zingende Wielen te Den Oever	Hans Ott
	Vispasseerbaarheid duidelijk norm bij wind? turbines	IJsselmeervereniging	Frans de Nooij
	Energiewinning via de turbines expliciet maken	IJsselmeervereniging	Frans de Nooij
	Meerdere aannemers die in zelfde werkgebied werken dus Coördinatie van hinder, communicatie & Algemene omgevingszaken.	Rijkswaterstaat	Enis Odaci
	Relatie met hoogwaterkering Den Oever - kan leiden tot cumulatie van effecten (m.n. hinder) tijdens uitvoering Kan ook cumulatieve effecten hebben op natuur.	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	T. Heringa
	Omgevingscommunicatie bewoners Den Oever.	Rijkswaterstaat	Patricia Troost
	Effecten beeldkwaliteit vanuit afsluitdijk op HWK Den Oever.	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	T. Heringa
zorgvuldig afwegingsproces		Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	T. Heringa

Tabel 3. KWZ

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
Kering M-Z			Ruud Gaastra
	<ul style="list-style-type: none"> - toegankelijkheid KWZ - behoud monumentale status - doorgangen N.Z. v.v. - Belemmering KZM-NRD (Schootsveld) 		Ruud Gaastra

1.2. Groep B
Tabel 4. Dijk

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
Mooi dat er eigenlijk zo weinig in het beeld van de dijk verandert.		Vereniging Wadvaarder	Jaap Klanderma
Aan IJsselmeerzijde blijft ruimte voor wind-energie.		E-connection	Suzanne Barendse
Karakter Dijk blijft behouden.		Stakeholders Kite & Windsurf De Nieuwe Afsluitdijk	Jan Hendrik de Bruin
overslag gereduceerd van 120 naar 10l.		PWN	Jos Dekker
	Is de dijk hoog genoeg? of komt er straks nog nieuwe inrichtingen, nieuw plan	Stakeholders Kite & Windsurf De Nieuwe Afsluitdijk	Jan Hendrik de Bruin
	Spijtig dat alles wat niet valt onder Veiligheid en Waterafvoer wordt doorgeschoven naar DNA	ANWB	Joost Lottgering
	Fietspad langs Waddenzeekant moet er wel komen	ANWB	Joost Lottgering
	Fietspad langs Waddenzee moet er komen	De Nieuwe Afsluitdijk	Tjalling Dijkstra
	ruimte voor/ aanleg van nutsvoorzieningen monument 1400 k. pld elektriciteit meenemen	De Nieuwe Afsluitdijk	Tjalling Dijkstra
	Versterken natuurwaarden oevers (beide zijden van de dijk)	De Nieuwe Afsluitdijk	Tjalling Dijkstra
	Er is niet voorzien in een fietspad/werkweg aan de IJsselmeerzijde die ook als aanleg onderhoudsweg voor windturbines gebruikt kan worden.	E-connection	Suzanne Barendse
	duur van de Hinder (Boten, verkeer)	Stakeholders Kite & Windsurf De Nieuwe Afsluitdijk	Jan Hendrik de Bruin

Tabel 5. Den Oever

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
	Aandacht voor het continu kunnen spuien van water van Leemans, ook tijdens de uitvoeringsfase.	PWN	Jos Dekker
	Vispassage is onnodig bij uitvoering visrivier of visvriendelijke spuien.	RWS	W.P. van Erven Dorens
	Stremming Den Oever: denk ook aan effect op de economie havens/jachthavens.	De Nieuwe Afsluitdijk	Tjalling Dijkstra
	Zorg over stremming sluis Den Oever tijdens bouw keersluis 30 maand hinder KWZ: kan dat niet korter (of geforceerd buiten vaarseizoen)	Vereniging Wadvaarders	Jaap Klanderman

Tabel 6. KWZ

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
	Camperterrein geen werkterrein, ten minste oostelijke helft vrijlaten		Tjalling Dijkstra
	Geen dubbele deur maar 1 enkele ivm regio variant sluis > roldeur, geen puntdeuren		Tjalling Dijkstra
	De zorg betreft de lange duur van 30 maanden voor de aanleg van de keersluis. Kan dit niet in een kortere maximale tijd?	gemeente Urk	G. van der Woude
	Als grote regiosluis gebouwd wordt volgt ook hier langdurige stremming! afstemmen met Den Oever	Vereniging Wadvaarders	Jaap Klanderman
Positief is keuze voor keersluis aan de zeezijde van de afsluitdijk. minder aantasting en betere mogelijkheden		Gemeente Urk	G. van der Woude

	Aanleg voorzieningen recreatievaart. Zijn nu heel beperkt		Tjalling Dijkstra
Positief: nieuw plan keersluis		RWS	W.P. van Erven Dorrens
Visrivier en visvriendelijk sluisbeheer alle twee? is visvriendelijk spuien niet veel effectiever?		RWS	W.P. van Erven Dorrens

1.3. Groep C Tabel 7. Dijk

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
	ontwerpvrijheid veel te ver ingeperkt	Van Oord	Daan Makkink
combinatie (werk met werk) maken met fietspad aan buitenzijde dijk			onbekend
	hoogwatervlucht plaatsen vogels behouden		Eelke Boersma
	- fietspad aan waddenkant - keuzemogelijkheden fietsers geven - beleving waddenkant - eis voor extra fietspad meegeven aan aannemer?	gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans
	gebruik haven Breezanddijk in relatie camping en bewoner? (wordt de camping tijdens de realisatiefase ontruimd en als werkterrein gebruikt)	gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans

Tabel 8. Den Oever

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
sluis: goede balans ontwerpvrijheid versus inkadering		Van Oord	Daan Makkink
	stremming Den Oever + KWZ minimaliseren		onbekend

Tabel 9. KWZ

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
	30 maanden geen gebruik dagrecreatieterrein is te lang (alternat-	Gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans

	tief?). Is het gehele gebied nodig of kan het deels vanaf water? beperking regionale ambities toerisme. Ontwikkeling alternatieve camperplekken! Mogelijk harde eis opnemen (deel gebied gebruiken)		
	Toegankelijkheid schutsluizen nieuwe keerdeur verbeteren (dus niet zo als nu als afsluiten met hekken)? wordt alles afgesloten > toeristisch interessant punt => beleving! mogelijk eisen aan veiligheid? alternatieve mogelijkheden?	Gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans
	Deel van het terrein openhouden voor campers tijdens uitvoering		onbekend
	Verbinding en toegankelijkheid kazematten tijdens bouw en na bouw, geldt ook voor camperplekken. regionale ambitie > beleving kazemattenmuseum verbinding noordkant, uitbreiding museum integraliteit plannen!	gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans
sluis goede balans ontwerp-vrijheid versus inkadering		Van Oord	Daan Makkink
goede keuze om de kering aan de buitenzijde voorhaven te leggen!			onbekend
	stremming schutsluizen zo beperkt mogelijk. Geen doorvoer is economische beperking voor scheepvaart, toerisme en bedrijven! Niet alleen voor beide	gemeente Súdwest-Fryslân	T. Schuurmans

	havens maar ook de bereikbaarheid & bestedingen Waddeneilanden		
--	--	--	--

1.4. Groep D

Tabel 10. Dijk

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
Fietspad op huidige locatie houden veroorzaakt minste verstoring aan natuur		Vogelbescherming	Jonna van Ulzen
Fietspad langs waddenkant		Watersportverbond	G. den Bleker
	Fietspad aan waddenzeekant ontbreekt in ontwerp	DNA	R. Reitsma
Ruimtelijk weinig gevolgen voor dijk		DNA	R. Reitsma
	Mogelijkheid fietspad ten noorden van dijk verstoring hopfunctie	Vogelbescherming	Jonna van Ulzen
	Fietspad waddenzeekant ontbreekt, graag in ontwerp meenemen! (regionale ambities) van groot belang voor de waddenbeleving vergroot de aantrekkelijkheid van dit icoon enorm > meer bezoekers scheelt ministerie kosten (sowieso in aanbesteding al) werk met werk maken Rijk & regio	DNA	M. Terpstra
	Is er voldoende nagedacht over integratie fietspad op de dijk en/of aan Waddenzee	Gemeente Súdwest-Fryslân	Ko Smorenborg
	Bekleding buitentalud houdt bij keuze voor type bekleding rekening met vestigingsmogelijkheden voor marine flora-fauna in intergetijdenzone voedsel-	Vogelbescherming	Jonna van Ulzen

	bron voor vogels		
	Zorgen om een te ruwe buitenbekleding	Dorpsbelang KWZ	B. Bakker
Akkoord! huidige uitstraling van de dijk wordt (bijna) niet aangetast.		Dorpsbelang KWZ	B. Bakker

Tabel 11. Den Oever

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
Handhaving verbeterde vispasseerbaarheid is belangrijk voor natuurfunctie IJsselmeer. Een goede zaak!		Vogelbescherming	Jonna van Ulzen
Vispassage goede zaak gezien de visstand in het IJsselmeer		Watersportverbond	G. den Bleker
	Stremming voor scheepvaartverkeer buitensporig	DNA	R. Reitsma
	Lange periode afsluiting sluis 20 maanden!	Gemeente Súdwest-Fryslân	Ko Smoreburg

Tabel 12. KWZ

reactie positief	reactie negatief	partij	naam
Goed te integreren met variant waar regio aan werkt		DNA	R. Reitsma
Geen ruimtelijke gevolgen dorp Kornwerderzand		DNA	R. Reitsma
	Dagrecreatieterrein wordt ingezet als werkterrein	DNA	R. Reitsma
	Camperruimte niet bruikbaar tijdens aanleg		
	Dagrecreatieterrein (camperplaatsen) mogelijkheid openhouden voor recreatie- en toerismemogelijkheden Er komen toeristen van heinde en ver om daar de stilte, de weidsheid en de wadden te beleven.	DNA	M. Terpstra

Keersluis aan buitenzijde positief Houdt ruimte open voor regiovariant sluis		Gemeente Súdwest-Fryslân	Ko Smorenborg
	30 maanden sluiting dagrecreatie (camperplaatsen) geeft overlast kitesurflocatie IJsselmeerkant.	NorthWest Kiteboarding	Marcus Schlüter
Uitbuiten faciliteiten voor (kite)surfactiviteiten. Trekt meer jongeren en ander publiek naar de dijk. Is mooi om naar te kijken voor overige bezoekers/toeristen op de dijk. Ook voor lokaal/regionaal publiek.		DNA	M. Terpstra
Volledig eens met deze variant Onze wens/eis is gehonoreerd		Dorpsbelang KWZ	B. Bakker
Mogelijkheid getij turbines, blijf rekening mee houden		Tocado International B.V.	A.J. v/d Wal
Mogelijkheid voor turbines		Gemeente Súdwest-Fryslân	Ko Smorenborg
	Aanpassing brug (klapbrug) meenemen in combinatie met keersluis	Gemeente Súdwest-Fryslân	Ko Smorenborg